

Bevakning av ny information om etik. September 2024

Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Research och sammanställning görs av Marie Chenik.

Ett nyhetsbrev skickas varje vecka till den som önskar prenumerera. Etikbevakningen ska vara till nytta för så många som möjligt. Alla som vill får prenumerera. Anmälan görs till marie.chenik@ki.se

Tidigare nyhetsbrev finns publicerade på webbsidan: [Omvärldsbevakning om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](https://www.ki.se/om-ki/nyhetsbrev)

Synpunkter och förslag välkomnas!

Vecka 39

Dimman lättar över Karlbergskanalen vid Sankt Eriksbron kl. 7.47 19 september.

Prop. 2024/25:10. [Tryggare hem för barn - Regeringen.se](#)

Pressmeddelande. 1. [Informationsplikten vid hivinfektion ska utredas - Regeringen.se](#) 2. [Stärkt stöd till personer med funktionsnedsättning - Regeringen.se](#)

Tema prioriteringar till IVA i Läkartidningen v.38-39:

Niklas Juth, Eva Hannerz Schmidtke. [Prioriteringar i intensivvården ur ett etiskt perspektiv \(lakartidningen.se\)](#)

Johnny Hillgren, Lars Engerström. [Intensivvårdsregistrets roll vid riskbedömning och prioritering \(lakartidningen.se\)](#)

Lars Sandman, Erik Gustavsson. [Intensivvård och prioriteringar i fredstida katastrofer och krig \(lakartidningen.se\)](#)

Märit Halmin. Vi måste börja diskutera prioriteringar och former för beslut nu. [Prioriteringar till Iva i kris och katastrof \(lakartidningen.se\)](#)

Debatt. Lise Lidbäck. ["Vi vill se en nationell styrning av neurosjukvården" - Dagens Medicin](#)

Sofia Rydgren Stale. [Staten och regionerna måste börja dra åt samma håll \(lakartidningen.se\)](#)

Ny granskning. [Var tredje region skickar fortfarande pappersremisser - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](#)

Flera vårdappar bryter mot Region Sörmlands marknadsföringsregler. [Region Sörmland byter taktik mot applikationer – »vill statuera exempel« \(lakartidningen.se\)](#)

Läkarens mest värdefulla dygder har aktivt misskrediterats av protokollvårdens profeter. [Ivan Illich och den skadliga sjukvården | Johan Bengtsson | SvD](#)

Möjligheten att verka som fast läkarkontakt i primärvården bör begränsas till främst specialister och blivande specialister i allmänmedicin. [SLS: Inför reglering om vilka som kan vara fast läkarkontakt \(lakartidningen.se\)](#)

Magnus Isacson, ordförande Svensk förening för allmänmedicin (Sfam). ["Sluta diskutera schemats färger" - Dagens Medicin](#)

Veronica Arthurson och Rickard Ljung, Läkemedelsverket. ["Förskriv GLP1-analoger endast på godkänd indikation" - Dagens Medicin](#)

Lisa Blohm. *"Hög tid att skärpa åtgärderna mot kriminalitet i vården"*. [Ledare: Bra att välfärdsbrott uppmärksammas mer - Dagens Medicin](#)

Thomas Lindén, Socialstyrelsen. Replik. ["Vi delar inte bilden av kunskapsstödet om postcovid" - Dagens Medicin](#)

Experimentell vård? Åsikterna går isär kring hur tidigt i graviditeten man ska rädda barn. [Sjukhus i Sverige räddar barn under abortgränsen | SVT Nyheter](#)

De föddes i gränslandet till den svenska abortgränsen. [Uppdrag granskning – Mirakelbarnen: Född i vecka 22 | SVT Play](#)

Ny rapport. [EMN- Red Cross EU inform 'Practices and challenges in processing victims of torture and ill-treatment in the context of international and temporary protection' – Positions – Red Cross EU Office](#)

Ulrika Modéer, Svenska Röda Korset. ["Vi kan inte möta dagens hot när katastrofen redan skett" - DN.se](#)

Ritva Rosenbäck. [Forskare: Så kan svenska sjukhus klara nästa katastrof eller kris - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Luke Taylor. *Call for military to protect staff in Italian hospitals after surge in violent attacks*. BMJ 2024. <https://doi.org/10.1136/bmj.q2008>

20 januari - 08 juni 2025. Karolinska Institutet. ***Kvällkurs i etik***. Anmälan öppen till **15 oktober**. <https://utbildning.ki.se/course/2QA314/24-25>

Ethics course in guiding ethics case reflection rounds. 2025. Part I: 25-28 March. Part II: 24-26 September. Organisers: Cecilia Bartholdson, Anders Castor, Pernilla Pergert & Lisa Törnudd (NOPHO Working Group on Ethics) in collaboration with Bert Molewijk, Amsterdam University Medical Centre. [See attached flyer.](#)

24 September 15-17. Webbinarium. *Between freedom and safety. Measures used to regulate the movement and mobility of people with dementia living in residential care environments.* University of Amsterdam and University of Oldenburg. [\(See flyer\)](#)

26 september 14.00-15.30. Forskare samtalar om ansvar och risker med att ta plats i samhällsdebatten. [När ska forskare ta ställning? - Stockholms universitet](#)

14 oktober kl. 11.30-13.00. (zoom) [Webbinarium om utredningen av etikprövningslagen \(bmc.nu\)](#) Kontakt: etik@fs.su.se

Vecka 38

Sverige har valt att inte donera mpox-vaccin till Afrika. [Kritik från Läkare utan gränser: Sverige gömmer mpox-vaccin \(lakartidningen.se\)](#)

En rullstolsburen kvinna nekats att komma på intervju för en tjänst som undersköterska på en neonatalavdelning. [Jurist: Arbetsdomstolens dom om diskriminering kommer få långtgående konsekvenser - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Brott mot tystnadsplikten. [Ivo åtalsanmäler läkare – som anmälde sin patient som var läkare \(lakartidningen.se\)](#)

Så länge man blundar för hur kropp och själ samverkar, kommer inte postcovidpatienterna att få den bästa hjälpen. [Äntligen nyktrar vården till om postcovid | Hanne Kjöllér | SvD Ledare](#)

Kunskapsstödet för postcovidvård ger rekommendationer som kan skada, skriver debattörer från bland annat Svenska covidföreningen och Fysioterapeuterna. ["Socialstyrelsens riktlinjer medför risk för vårdskador" - Dagens Medicin](#) ; [Så får patienter med postcovid bäst vård - Socialstyrelsen](#)

Mikael Tiger. [Placebo och den viktiga läkekonsten \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Trots flera stora satsningar minskar inte suicidtalerna i Sverige. [Forskare: Vården behöver ändras för att minska risken för suicid | Vårdfokus \(vardfokus.se\)](https://www.vardfokus.se)

Oftast saknas vetenskapligt stöd för att råd verkligen gör nytta. [Livsstilsråd kan skada och tränga undan annan vård enligt forskare \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Patrick Linden har skrivit en replik till en artikel från v.37. [Att inte hålla människor friska så länge som möjligt vore omoraliskt \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Att som läkare bli allvarligt sjuk innebär ett omvälvande skifte från att vara behandlare till att bli behandlad. [Recension: "Sjuk doktor. Tio läkare berättar" av Johan Wistrand \(red.\) | Merete Mazzarella | SvD](https://www.svd.se)

Zahra Baldawi, ST-läkare. [Patientsäkerheten kan vara hotad när konstruktiv konflikthantering saknas \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

Vad ska alla lärare, forskare, för att inte tala om de hundratusentals studenterna, göra om kriget bryter ut? [Vad gör universiteten om kriget kommer? - Tidningen Curie](https://www.tidningen.curie.se)

Svenska lärosäten är skyldiga att se till att känsliga forskningsuppgifter inte hamnar i orätta händer. [Exportkontroll: Så skyddas känsliga forskningsdata från främmande makt - Tidningen Curie](https://www.tidningen.curie.se)

Pär Segerdahl. [Återlämnande av hälsodata från kliniska provningar till patienterna - Etikbloggen \(uu.se\)](https://www.uu.se)

UK. Assisted Dying. New Report. September 2024. [NCOB-Assisted-Dying-interim-report-FINAL.pdf \(nuffieldbioethics.org\)](https://www.nuffieldbioethics.org) ;

Three Jury members' experiences: [In conversation with members of England's first Citizens' Jury on assisted dying - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](https://www.nuffieldbioethics.org)

A vote to introduce assisted dying across the UK could be imminent. [Assisted dying vote may come soon as No 10 says it would not stop bill | Assisted dying | The Guardian](https://www.theguardian.com)

There has been opposition to assisted dying from the Isle of Man Medical Society (IOMMS) and from faith organisations. [Progressive reform or slippery slope? Isle of Man leans to legalising assisted dying | Isle of Man | The Guardian](#)

Kelly Turner. *Hidden Fault Lines in the Bedrock: A Critical Examination of Surrogate Decision-Making Standards in Ethics Consultation*. The Journal of Clinical Ethics 2024 35:3, 155-168. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/730875>

US. Louisiana recently became the first U.S. state to permit judges to [order surgical castration of sex offenders](#). [Is Castration of Sex Offenders Ever Ethically Justified? - The Hastings Center](#)

UK. Professor of Economics and Political Economy, University of Leeds. [Encouraging a four-day working week could make inequality worse \(theconversation.com\)](#)

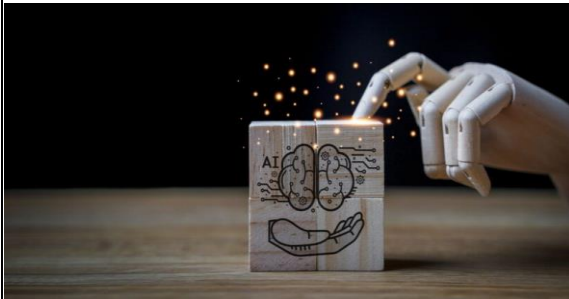

Bild: Narrativ Medicin.

20 september 14.00-15.15. Seminarium/diskussion. [LIME talks: Under press: Att förstå och hantera etisk stress inom vården | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

Välkommen till Narrativ rond på Hagabion torsdagen den **26 september klockan 19:00.**

Tema: *Artificiell narrativ medicin*. Fri entré, anmälan till valdemar.erling@vgregion.se

Medverkar: **David Sundemo**: allmänläkare och forskare med fokus på medicinsk artificiell intelligens.

Jonas Ivarsson: professor i informatik vid Göteborgs universitet och forskar om förtroende i relation till AI.

Samtalsledare: **Valle Erling**, hematolog SU, ordförande i svensk förening för narrativ

medicin.

Den 10 oktober uppmärksammar NSPH ett digitalt evenemang och släpper en ny rapport. [Världsdagen för psykisk hälsa 2024 | NSPH](#)

Vecka 37

Z A Bhutta et al. [When is enough, enough? Humanitarian rights and protection for children in conflict settings must be revisited | The BMJ](#)

SOU 2024:57. [Ett nytt regelverk för hälsodataregister, SOU 2024:57 \(regeringen.se\)](#)

SOU 2024:63. [Ökat informationsutbyte mellan myndigheter. Behov och föreslagna förändringar, SOU 2024:63 \(regeringen.se\)](#)

Nya rapporter: Riksrevisionens rapport om Allmänna arvsfonden. [skr.-2023-24-153.pdf \(regeringen.se\)](#) ;

SBU rapport. [Vård för personer som utsatts för sexuellt våld \(sbu.se\)](#)

Riksrevisionen har inlett en granskning av Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) hantering av klagomål i hälso- och sjukvården. [Riksrevisionen ska granska Ivo - Dagens Medicin](#)

Åtta av tio kvinnor som föder barn är med om ingrepp under förlossningen som de inte har gett sitt samtycke till, visar ny forskning. [Många ingrepp under en förlossning sker utan samtycke - DN.se](#)

Studien: Haggsgård C et al. (2024). [Informed consent to midwifery practices and interventions during the second stage of labor -An observational study within the Oneplus trial — Lunds universitet](#)

Magnus Falk. [Är det rimligt att skjuta döden på framtiden till vilket pris som helst? \(lakartidningen.se\)](#)

Riksförbundet för ME-patienter kräver svar på varför Socialstyrelsen har exkluderat experter inom ME-fältet och bortsett från relevant vetenskaplig litteratur. ["Brister i kunskapsstöd för postinfektiosa sjukdomar" - Dagens Medicin](#)

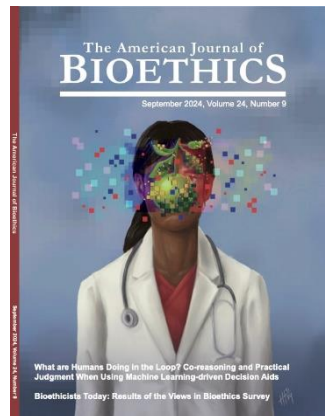
Psykiatri. [Tre skadades i patientattack: »Många är chockade och har det tufft« \(lakartidningen.se\)](#)

Anna Hemlin och Joakim Ramsberg, Hjärnfonden, Martin Schalling ordförande Suicide Zero. [Sluta förstöra svenska folkets hjärnkapital - Altinget: Arbetsmarknad](#)

En datafil med personuppgifter har hanterats fel hos en underleverantör. [Region Östergötland skickade meddelanden till fel patienter - Dagens Medicin](#)

UK. The accountancy firm's clampdown on remote working will take effect from January. [PwC to start tracking working locations of all UK employees | PwC | The Guardian](#)

Japan. Parents have called on education and health authorities to end the practice of topless medical checks in schools. ['I couldn't say no': anger grows over topless medical exams in Japan schools | Japan | The Guardian](#)

The Brussels Collaboration on Bodily Integrity. (2024). *Genital Modifications in Prepubescent Minors: When May Clinicians Ethically Proceed?* The American Journal of Bioethics, 1–50. <https://doi.org/10.1080/15265161.2024.2353823>

New research. Largest nationally representative survey of people affected by dying, death and bereavement since 2015. [Better End of Life Report 2024 \(mariecurie.org.uk\)](#)

Crooks J et al. *Development of the TIFFIN recommendations for co-producing palliative and end-of-life care research with individuals with lived experience of homelessness: A qualitative study.* Palliative Medicine. 2024;38(7):746-754. <https://doi.org/10.1177/02692163241259667>

Ambrosino, E. et al. *The WHO genomics program of work for equitable implementation of human genomics for global health.* Nat Med (2024). <https://doi.org/10.1038/s41591-024-03225-x>

Is more information better when it comes to prenatal screening? Vardit Ravitsky. [The Ethics of Prenatal Genetic Testing | Harvard Medicine Magazine](#)

Blog. Emma Cave. [How can we regulate embryo model research without stifling it? - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](https://nuffieldbioethics.org)

Heidi J Larson et al. *Medical training: emotions, empathy, and belonging*. The Lancet. 2024. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(24\)01607-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(24)01607-6).

Bokrecension. [Patienten i centrum i bok om psykisk hälsa hos flyktingar \(lakartidningen.se\)](https://lakartidningen.se)

Seminarium. Institutet för framtidsstudier. [AI och makten över besluten - 24 september \(anpdm.com\)](https://anpdm.com)

Vecka 36

Camille Pissarro. Champs de lavande.

Etikdag. 19 november kl. 10.00-15.30. Tema: AI & etiken. "Etiska resonemang bygger på fakta och värderingar. Att diskutera en framtid som vi inte riktigt vet hur den kommer att bli kan därför vara svårt, men när det gäller AI så är det viktigt att försöka ha en uppfattning om vilka värden som står på spel". [SLS och SIFS Etikdag 2024 - Svenska Läkaresällskapet](#)

Interview. *The potential of AI and how it can be used in ways that help humanity, rather than harm it.* [BBC World Service - HARDtalk, Neil Lawrence: Being human in the age of the machine](#)

Debattartikel. *Öppen källkod kan ge falsk känsla av insyn. Det finns problem när det offentliga fattar viktiga beslut om enskilda med hjälp av artificiell intelligens. Stödinsatser till arbetslösa eller hur en patient ska få behandling måste vara beslut med underlag som kan granskas.* [Forskare: Rättssäkerhet står på spel om AI får fatta viktiga beslut | SvD Debatt](#)

För att förtydliga uppgifterna för Statens medicinsk-etiska råd ändrar regeringen i beslutet från 1985. [Smer får en uppdaterad och stärkt roll - Regeringen.se](#)

Svante Norgren, chef för Astrid Lindgrens barnsjukhus imponerades av de ukrainska kollegornas förmåga att härda ut. [Barnläkaren om besöket i Kiev: »Vi måste bli bättre mentalt rustade« \(lakartidningen.se\)](#)

Aleris och Karolinska universitetssjukhuset säger sig vara redo att vårda patienter från Gaza. [Sjukhusläkarna: Bekymrande att regeringen nekar Gazapatienter \(lakartidningen.se\)](#)

Öppet brev (22/8) till regeringens utredare Anita Linder angående utredningen *Stärkt återvändandeverksamhet*. [Öppet brev till regeringens utredare > Läkare i Världen \(lakareivarlden.se\)](#)

Utredarens förslag i [Stärkt stöd till anhöriga - Regeringen.se](#) (SOU 2024:60) går på tvärs med regeringens och äldre- och socialförsäkringsminister mål i Tidöavtalet om en nationell anhöriglinje. [Utredare går emot Tidöavtalet – vill inte se nationell stödlinje - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Två digitala grupper för anhöriga till personer med sällsynta hälsotillstånd startar 18/9. 1. [Träff för föräldrar som har barn med ett sällsynt hälsotillstånd | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#) 2. [Nationell sällsynt anhörigträff för dig med myndiga barn | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)

Ny vägledning. [Hundar i vård och omsorg \(socialstyrelsen.se\)](#)

Ge oss en bättre mediebevakning av äldreomsorgen än ponnybesök (och insnålade sillluncher). För det flyttar fokuset från vad som är viktigt med ett bra åldrande. Anna Fredriksson. [Är det en ponny vi önskar oss på hemmet? - Altinget - Allt om politik: altinget.se](#)

Vi måste öka takten i hanteringen av bristsituationen på läkemedelsområdet så att vi får till lösningar för dem som lever med diabetes, skriver Björn Ehlin, Svenska diabetesförbundet. [”För många med diabetes medför läkemedelsbristen oro” - Dagens Medicin](#)

En äldre man med tidigare hjärtproblematik sökte vård för kraftig näsblödning. [Patient med kraftig näsblödning avled – Ivo kritiserar läkare \(lakartidningen.se\)](#)

Astrid Moell, doktorand, barn- och ungdomspsykiater. [Stora skillnader i användning av tvångsåtgärder inom Bup \(lakartidningen.se\)](#)

Enligt docenten Jessica Nihlén Fahlquist finns det flera etiska avvägningar som föräldrar bör tänka på. [Föräldrar övervakar barn via gps – forskare om etiska avvägningar | SvD](#)

Wasserman, J. A. et al. (2024). *Pediatric Assent in Clinical Practice: A Critical Scoping Review*. AJOB Empirical Bioethics. <https://doi.org/10.1080/23294515.2024.2388517>

Moore, B. et al. (2024). *Do Reasons Matter? Navigating Parents' Reasons in Healthcare Decisions for Children*. The American Journal of Bioethics, 1–16. <https://doi.org/10.1080/15265161.2024.2388730>

Study found that frail older patients who waited to start dialysis died only nine days earlier on average – and spent more time at home – than those who began treatment immediately. [Dialysis may not be the best option for older adults with kidney failure | Stanford Report](#)

Smer. Etikpristagarseminarium 4 oktober. 13.00-17.00. Seminariet arrangeras tillsammans med *Läkare för miljön* som fick Smer etikpris 2023. [4 oktober: Etikpristagarens seminarium om hållbar sjukvård \(smer.se\)](#)

Webbinarium. 16 oktober 14.30-15.45. [God och säker övergång till vuxensjukvård för unga med omfattande funktionsnedsättning | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)